

דף הבית < אודות המכללה < פרסומי המכללה < כתב העת "בתנועה" < כרך ו' חוב' 1 (מאי, 2001) <

תואר ראשון תואר שני הכשרת אקדמאים מכינות רפואה משלימה הסמכה בספורט תיירות ופנאי אתגרי תעודה והשתלמויות

איך לא חשבנו על זה מראש

במאמר זה נדון תהליך של חשיבה שיטתית שמטרתו להשיג רמת בטיחות סבירה בארגוני ספורט ובפעילויות ספורטיביות. גישת החשיבה השיטתית מובילה לניתוח מובנה של סיכונים ושל השלכותיהם האפשריות, ולפעולה רצופה להפחתת סיכונים ולשיפור הבטיחות לאורך כל "חיי" הארגון או למשך כל הפעילות. גישה זו משמשת מזה שנים בתעשייה בהצלחה אל מעטה, והיא ישימה ובעלת תועלת גם בתחום הפעילות הספורטיבית לסוגיה.

החשיבה השיטתית בבטיחות, והפעילות הנגזרת ממנה, מבוססות על תהליך של שישה שלבים: (א) זיהוי גורמי הסיכון, (ב) הערכת סיכונים, (ג) ניתוח שיטות ואמצעים להפחתת סיכונים, (ד) קבלת החלטות על הדרך להפחתת הסיכונים, (ה) יישום השיטות והאמצעים להפחתת הסיכונים, (ו) בקרת סיכונים: פיקוח, משוב ועדכון. בשיקולים בעניין הדרכים הנכונות להפחתת סיכונים ראוי להעדיף אמצעים המונעים בשלמותם תהליכים בלתי רצויים (כדוגמת ביטול גורם הסיכון או המרתו בתחליף חסר סיכון), או אמצעים המונעים פגיעה באדם גם כאשר התהליך הבלתי רצוי מתרחש (כדוגמת הפרדה והרחקה), משינויים המפחיתים את חומרת הפגיעה הנגרמת ע"י ההתרחשות (כדוגמת שימוש בציוד מגן). גם בתוך כל אחת מן ה"אסטרטגיות" האלה ניתן לקבוע סדר עדיפויות רצוי בבחירה בין הפתרונות הטכניים או הנוהליים האפשריים. לאחר נקיטת כל הצעדים האפשריים להפחתת הסיכון, יש לקבוע אם התוצאה שהושגה היא בטוחה דיה. בהעדר מנגנוני החלטה חד משמעיים נוצרת נטייה למלא את החלל במארג של תפישות, עמדות, "כללי אצבע" ולעתים אף סיסמאות העלולות לגרום נזק. בחברה דמוקרטית אמורות ההחלטות בנושא זה להתקבל בדרך המביאה בחשבון את נקודות המבט השונות, הן של המומחים והן של ההדיוטות.